

KOMPARATIVNI PRIKAZ ULOGE TROŠARINA I POSEBNIH POREZA U POREZNIM SUSTAVIMA EU-13

Leskovec, Filip

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:591182>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
EKONOMSKI FAKULTET**

**PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ POSLOVNE EKONOMIJE,
TRGOVINSKO POSLOVANJE**

ZAVRŠNI RAD

**KOMPARATIVNI PRIKAZ ULOGE TROŠARINA I POSEBNIH POREZA U POREZNIM
SUSTAVIMA EU-13**

Zagreb, rujan 2019.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
EKONOMSKI FAKULTET

FILIP LESKOVEC

KOMPARATIVNI PRIKAZ ULOGE TROŠARINA I POSEBNIH POREZA U POREZNIM
SUSTAVIMA EU-13

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Porezni sustav Hrvatske

Mentor: Doc. dr. sc. Maja Mihelja Žaja

Student: Filip Leskovec

JMBAG: 0067487975

Zagreb, rujan 2019.

Izjava o čestitosti

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ ZAVRŠNI RAD _____

(vrsta rada) isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 17.9.2019. _____

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lebrona', written over a horizontal line.

(potpis)

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Metode prikupljanja i izvori podataka	1
2. TROŠARINE.....	3
2.1. Pojam i uloga trošarina	3
2.2. Energenti i električna energija.....	4
2.3. Duhanski proizvodi i duhanske prerađevine	29
2.4. Alkohol i alkoholna pića	31
3. POSEBNI POREZI.....	35
3.1. Uloga i pojam posebnih poreza	35
3.2. Vrste posebnih poreza u EU-13	35
4. ZAKLJUČAK	38

Sažetak

Europska unija je osnovana nakon Drugog svjetskog rata i cilj joj je mir i ekonomski prosperitet njenih građana. Prije samog ulaska u Europsku uniju članice se obvezuju na poštivanje određenih pravila i uvođenje minimalnog propisanog standarda kroz pregovore. Dio tih pravila i zakona koje moraju nove članice uvesti su i minimalne trošarine na pojedine proizvode kako bi se harmonizirali sa ostatkom članica. U ovom radu se uspoređuju i objašnjavaju pojedine trošarine i posebni porezi i prihodi između članica EU-13. EU-13 predstavlja zadnjih 13 zemalja koje su se priključile Europskoj uniji.

Ključne riječi: trošarine, posebni porezi, EU-13

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet i cilj ovog završnog rada su objasniti pojmove i ulogu trošarina i posebnih poreza te odrediti pojam EU. Osim definiranja u radu se i uspoređuju porezni sustavi država članica EU-13. Europska unija je jedinstvena gospodarska i politička unija 28 europskih zemalja koje zajedno pokrivaju velik dio kontinenta.¹ Europska unija je osnovana s ciljem da se osigura mir nakon Drugog svjetskog rata te se ugovorom iz Rima 1958. godine osniva Europska ekonomska zajednica koja je 1993. godine preimenovana u Europsku uniju. EU-13 pojam označava zadnjih 13 članica koje su pristupile Europskoj uniji, a to su: Cipar, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka, Slovenija koje su pristupile 1.5.2004. godine, Bugarska i Rumunjska koje su pristupile 1.1.2007. godine i Hrvatska koja je pristupila 1.7.2013. godine.²

1.2. Metode prikupljanja i izvori podataka

Podaci koji su korišteni u ovom seminarskom radu prikupljeni su iz publikacija, web stranica, bazi podataka, znanstveno-stručnih članaka i stručnih knjiga.

1.3. Struktura rada

Ovaj rad je podijeljen u nekoliko poglavlja radi preglednosti i boljeg razumijevanja. U *uvodnom dijelu* opisuje se predmet i cilj rada, način prikupljanja podataka i struktura i sadržaj rada.

U *drugom* poglavlju se objašnjava pojam trošarina te se obrađuju sve trošarine u zemljama EU-13 koje su harmonizirane pravnom stečevinom Europske Unije. Također se uspoređuju prihodi od trošarinama po zemljama.

¹ Internetska stranica Europske unije pod EU ukratko, Od gospodarske do političke unije, dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_hr#od-gospodarske-do-politi%C4%8Dke-unije [18. travanj 2019.]

² Internetska stranica Europske unije pod Kako funkcionira Europska unija?, Države, 28 članica Europske unije, dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr#tab-0-1 [18. travanj 2019.]

Treće poglavlje se bavi posebnim porezima i njihovom ulogom u poreznim sustavima te se uspoređuju prihodi po zemljama.

Četvrto poglavlje sažima i spaja prethodna poglavlja te daje zaključak autora o temi.

2. TROŠARINE

2.1. Pojam i uloga trošarina

Trošarine su poseban oblik poreza na promet kojima se oporezuje promet proizvoda poput alkohola, cigareta ili duhana te benzina, a porezni obveznici su proizvođači ili uvoznici.³ Trošarine se plaćaju u apsolutnom iznosu, po jedinici mjere proizvoda (kilogram, litra, komad, itd.), u postotku vrijednosti kupljene robe ili mješovito gdje se primjenjuje jedinični i vrijednosni te spadaju u nadležnost carinske uprave. Karakteristike proizvoda koji se oporezuju trošarinama su: visoka cjenovna elastičnost, dohodovna elastičnost je veća od jedan, imaju negativan utjecaj na pojedinca i njihovim se korištenjem stvaraju negativni vanjski učinci te država može kontrolirati njihovu proizvodnju i prodaju. Prednosti trošarina su jednostavnost ubiranja, izdašnost, niski troškovi ubiranja, mali broj poreznih obveznika te ugodnost plaćanja. U Europskoj Uniji su propisane minimalne trošarine za pojedine proizvode te ih zemlje članice mogu slobodno određivati iznad određenog minimuma.

Uloga trošarina je kako bi se smanjili negativni učinci koji mogu nastati uporabom tih proizvoda stoga se uvode kako bi se ostvarili ciljevi poput povećanje progresivnosti poreznog sustava gdje se mogu oporezivati luksuzni proizvodi pa se tako raspoređuje porezni teret, lakše se prikupljaju te imaju manje administrativne zahtjeve, obeshrabrivanje potrošnje nekih proizvoda poput alkoholnih pića i cigareta, internalizacija troškova negativnih eksternalija poput pušenja i alkoholizam koji povećavaju troškove u zdravstvenom sustavu te vožnja u automobilima koja štetno utječe na okoliš.

³ N.Šimurina, I. Dražić Lutilsky, D. Barbić, M. Dragija Kostić (2018.) *Osnove porezne pismenosti*, Zagreb, Narodne Novine

2.2. Energenti i električna energija

Energenti i električna energija oporezuju se po pravilima EU te ih se trebaju pridržavati sve članice i svi gospodarski subjekti koji posluju sa takvim proizvodima. Energenti i električna energija se oporezuju ako se koriste kao pogonsko gorivo ili gorivo za grijanje. Energenti koji se koriste kao sirovine, za kemijsku redukciju, u elektrolitičkim i metalurškim procesima ne ulaze u područje primjene Direktive, što znači da članice EU odlučuju hoće li ubirati porez u tu svrhu⁴. Proizvodi koji se oporezuju su: mineralna ulja, kruta goriva ugljen, koks, lignit, prirodni plin, električna energija, alkoholi ako se koriste kao ogrjevno ili pogonsko gorivo te ulja i masti životinjskog ili biljnog podrijetla ako su namijenjeni kao ogrjevno ili pogonsko gorivo⁵. Postoji još detaljnija podjela između energenata po smjernicama EU no svaka zemlja može još više podijeliti ili zabraniti neke od podvrsta energenata na svom tržištu. Benzin se dijeli na olovni i bezolovni te se u tablici može vidjeti daljnja podjela ili zabrana prodaja istog. U Mađarskoj se trošarine olovnog i bezolovnog benzina temelje na trenutnim cijenama barela nafte sa većim trošarinama ako je barel nafte veći od 50USD/bbl i nižim ako je barel nafte 50USD/bbl i manje. Poljska i Slovenija zabranjuju prodaju olovnog benzina te samo Slovenija ima trošarine na strateške zalihe, a bezolovni benzin u Poljskoj uključuje i porez na gorivo dok u Sloveniji se različito naplaćuju trošarine i trošarine za strateške zalihe. Slovačka ne prodaje više olovni benzin te je na tržištu samo dostupan bezolovni benzin bez biogene tvari.

⁴ Internetska stranica Europske unije pod Proizvodi koji podliježu trošarinama, Prilagođeni proizvodi, Energenti i električna energija, dostupno na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/excise-duties-eu/product-excise-duties/index_hr.htm#shortcut-6-energenti-i-elektrina-energija [21.travnja 2019.]

⁵ Internetska stranica Europske unije pod Proizvodi koji podliježu trošarinama, Prilagođeni proizvodi, Energenti i električna energija, dostupno na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/excise-duties-eu/product-excise-duties/index_hr.htm#shortcut-6-energenti-i-elektrina-energija [21.travnja 2019.]

Tablica 1. Trošarine na benzin

BENZIN (trošarine su u eurima)		
	Olovni	Bezolovni
Bugarska	424.3788	363.0228
Češka	532,1172	498,3505
Cipar	421	429
Estonija	563	563
Hrvatska	605.4083	519.3058
Latvija	594	476
Litva	579.24	434.43
Mađarska	379.7486/395.2266	
Malta	678.18	549.38
Poljska	425.7407	390.9735/453.512
Rumunjska	502.0234	437.4252
Slovačka	ne prodaje se više	514
Slovenija	490.09	546.77

Izvor: Izrada autora prema podacima

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf) [15. Svibnja 2019.]

Plinsko ulje je tekuća smjesa ugljikovodika s vrelištem 200–350 °C koja se dobiva frakcijskom destilacijom nafte i upotrebljava se kao gorivo⁶. Plinsko ulje se dijeli na gorivo, gorivo za poslovnu upotrebu i za neposlovnu upotrebu te na industrijsku tj. komercijalnu upotrebu koja se još dijeli na plinsko ulje za stacionarne motore, postrojenja i strojevi koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima i na vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama. Iz tablice možemo vidjeti kako Češka djelomično vraća porez za poslovnu i neposlovnu upotrebu plinskog ulja. Mađarska visinu trošarina plinskog ulja određuje varijabilnim djelom cijenom barela nafte na tržištu (da li je barel nafte 50USD/bbl i manje ili više) i fiksnim djelom naknade za strateške zalihe. Poljska uključuje porez na gorivo prilikom naplate trošarina. Slovačka na svom tržištu ima plinsko ulje bez biogene tvari ili ulje sa biogenom supstancom, ako ono sadrži: a) od 1. siječnja 2018 do 31. prosinca 2020. sadržaj bio dizela od 6.9% ili više ili bio dizel od 6,4% ili više uključujući biogenu tvar od 0.5% ili više b) od 1 siječnja 2021.

⁶ Internetska stranica Hrvatskog leksikona pod slovom P, dostupno na <https://www.hrleksikon.info/definicija/plinsko-ulje.html> [2. svibanj 2019.]

biogene tvari za 1% ili više te ima različite trošarine sukladno tome⁷. Slovenija ima posebne trošarine za gorivo i poslovnu tj. neposlovnu upotrebu i za strateške zalihe gdje je trošarina 392.72EUR, 11.66 na 1000 litara strateških zaliha goriva korištenih kao pogonsko gorivo, 8.00EUR uz nadoplatu od 1000 litara o krajnjoj uporabi energije djelotvornost na plinskom ulju koristi se kao potisni plin, 9.90EUR na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 46.71EUR za 1000 litara CO2 poreza, a trošarina za gorivo za grijanje je 157.50EUR, 11.66EUR na 1000 litara strateških zaliha goriva korištenih kao gorivo za grijanje, 8.00EUR uz nadoplatu od 1000 litara o krajnjoj uporabi energije djelotvornost na plinskom ulju koristi se kao potisni plin, 9.90EUR na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 46.71EUR za 1000 litara CO2 poreza. Daljnja podjela trošarina je na industrijsku tj. komercijalnu upotrebu, Hrvatska i Malta su jedine u EU-13 a da nemaju tu podjelu. Bugarska primjenjuje iste trošarine za plinsko ulje kao gorivo, za industrijsku tj. komercijalnu upotrebu te za motorno gorivo za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo. Češka naplaćuje iste trošarine za plinsko ulje kao gorivo, za stacionarne motore u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi, ako plinsko ulje koristi za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo te za željeznice dok daje djelomični povrat poreza, za biljnu proizvodnju, šumarstvo i ribarske radove i pritom naplaćuje niže trošarine te isto tako daje djelomičan povrat poreza za životinjsku proizvodnju koja ima najniže trošarine. Estonija primjenjuje iste trošarine za plinsko ulje kao gorivo, kao gorivo za grijanje za poslovnu tj. ne poslovnu upotrebu i za industrijsku/komercijalnu upotrebu. Latvija ima posebne trošarine za gorivo i industrijsku/komercijalnu upotrebu od 56.91EUR te posebne za poslovnu i ne poslovnu upotrebu, stacionarne motore, postrojenja i strojeve u slobodnim lukama te za vozila koja nisu namijenjene za javne ceste, a nalaze se u slobodnim lukama od 372EUR. Litva dijeli plinsko ulje kao gorivo bilo općenito bilo u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi od 347EUR i kao gorivo za poslovnu i ne poslovnu upotrebu po cijeni od 21.14EUR. Mađarska ima samo posebnu fiksnu cijenu trošarina na plinsko ulje za stacionarne motore od 3.2183EUR te za ostalo plinsko ulje cijene od 349.353EUR ako je barel nafte iznad 50USD/bbl.

⁷ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [16. Svibnja 2019.]

Tablica 2. Trošarine na plinsko ulje kao gorivo i kao gorivo za grijanje

PLINSKO ULJE (trošarine su u eurima)			
	Gorivo	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za ne poslovnu upotrebu
Bugarska	330.2996	330.2996	330.2996
Češka	424.9951	25.6161	
Cipar	400	74.73	74.73
Estonija	493	493	493
Hrvatska	411.6777	56.9084	56.9084
Latvija	372	56.91	56.91
Litva	347	21.14	21.14
Mađarska	349.353 /380.3089		
Malta	472.4	232.09	232.09
Poljska	343.1652	54.2107	54.2107
Rumunjska	406.8104	406.8104	406.8104
Slovačka	393/368	393/368	
Slovenija	468.99	233.77	

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019.]

Tablica 3. Trošarine za plinsko ulje u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi

PLINSKO ULJE- za industrijsku/komercijalnu upotrebu (trošarine su u eurima)			
	Stacionarni motori	Postrojenja i strojevi koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima	Vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama
Bugarska	330.2996	330.2996	330.2996
Češka	424.9951	424.9951	424.9951
Cipar	74.73	400	400
Estonija	493	493	493
Hrvatska	/	/	/
Latvija	⁸ 56.91/372	⁹ 56.91/372	¹⁰ 56.91/372
Litva	347	347	347
Mađarska	3.2813	¹¹ 349.353 / ¹² 380.3089	
Malta	/	/	/
Poljska	¹³ 343.1652		
Rumunjska	406.8104	406.8104	406.8104
Slovačka	¹⁴ 393/ ¹⁵ 368		
Slovenija	¹⁶ 272.63		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

⁸ Za stacionarne motore u slobodnim lukama

⁹ Za postrojenja i strojeve u slobodnim lukama

¹⁰ Za vozila koja nisu namijenjena za javne ceste i nalaze se u slobodnim lukama

¹¹ Ako je barel nafte veći od 50USD

¹² Ako je barel nafte 50USD i manje

¹³ Uključuje porez na gorivo

¹⁴ Plinsko ulje bez biogene tvari

¹⁵ Plinsko ulje sa biogenom tvari

¹⁶ Trošarina 196.36, 11.66 za 1000 litara strateške zalihe na naftnom plinu koji se koristi kao pogonsko gorivo, 8.00 na 1000 litara uz nadoplatu na krajnje korištenje energije učinkovitosti plinsko ulje koje se koristi kao potisni plin, 9.90 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 46.71 za 1000 litara CO2 poreza.

Tablica 4. Trošarine na plinsko ulje u specifičnim sektorima

PLINSKO ULJE- smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)			
	Motorno gorivo za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Smanjena stopa za željeznice
Bugarska	330.2996	/	/
Češka	254.9971/ 56.2779	424.9951	424.9951
Cipar	21	/	400
Estonija	¹⁷ 133	/	/
Hrvatska	/	0	
Latvija	55.8	/	/
Litva	56	/	/
Mađarska	¹⁸ 61.4877	/	¹⁹ 0
Malta	/	/	/
Poljska	²⁰ 343.1652	/	/
Rumunjska	406.8104	406.8104	406.8104
Slovačka	²¹ 393/ ²² 368		
Slovenija	²³ 194.09		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

¹⁷ Samo za šumarstvo i ribarske radove

¹⁸ Preko povrata poreza, povrat razlike između normalne stope i snižene stope

¹⁹ Izuzeće putem povrata poreza

²⁰ Uključuje porez na gorivo

²¹ Plinsko ulje bez biogene tvari

²² Plinsko ulje sa biogenom tvari

²³ Trošarina 117.82, 11.66 za 1000 litara strateške zalihe na naftnom plinu koji se koristi kao pogonsko gorivo, 8.00 na 1000 litara uz nadoplatu na krajnje korištenje energije učinkovitosti plinsko ulje koje se koristi kao potisni plin, 9.90 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 46.71 za 1000 litara CO2 poreza.

Tablica 5. Trošarine na plinsko ulje u specifičnim sektorima (1)

PLINSKO ULJE- smanjena stopa u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)		
	Diferencirane stope za javni prijevoz putnika (uključujući i taksiji), sakupljanje otpada, oružane snage i javnu upravu, osobe s invaliditetom i kola hitne pomoći	Komercijalno plinsko ulje koje se koristi kao potisni plin
Bugarska	/	/
Češka	424.9951	424.9951
Cipar	400	400
Estonija	/	/
Hrvatska	/	329.8803
Latvija		
Litva		
Mađarska	²⁴ 349.353 / ²⁵ 380.3089	
Malta	/	472.4
Poljska		
Rumunjska	406.8104	367.4112
Slovačka		393
Slovenija	/	406.27

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

Trošarine na kerozin u Bugarskoj su 330.2996EUR bez obzira na upotrebu i sektor. Češka, Slovačka i Estonija isto tako primjenjuju jedinstveni iznos od 424.9951EUR u Češkoj, 481.31EUR u Slovačkoj i 330.1EUR u Estoniji. Malta ima trošarine samo na kerozin kao

²⁴ Ako je barel nafte veći od 50USD

²⁵ Ako je barel nafte 50USD i manje

gorivo. Cipar ima niže trošarine 74.73EUR za grijanje na kerozin bilo za poslovnu ili ne poslovnu upotrebu, stacionarne motore u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi i motorno gorivo za poljoprivredu, hortikulturu, ribarske radove i šumarstvo, te više trošarine od 400EUR ako se koriste kao gorivo, za postrojenja i strojeve koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima, vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama, za željeznice i ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo. U Hrvatskoj trošarine na kerozin su 357.8636EUR za gorivo i za poslovnu i ne poslovnu upotrebu 235.7056EUR. Latvija ima 372EUR za trošarine na kerozin kao gorivo te 56.91EUR za poslovnu i ne poslovnu upotrebu i to primjenjuje još na industrijsku/komercijalnu upotrebu i specifičnim sektorima u slučaju da se motori, postrojenja i vozila koja nisu namijenjena za javne ceste nalaze u slobodnim lukama. Trošarine u Litvi su 330.17EUR na gorivo i u specifičnim sektorima, a za industrijsku/komercijalnu upotrebu su 347EUR. Mađarska ima 2 trošarine za kerozin od 391.3819EUR ako je barel nafte 50USD/bbl ili manje i 406.8598EUR ako je barel nafte iznad 50USD/bbl. Poljska uključuje porez na gorivo za kerozin te ga dijeli na kerozin i avionsko gorivo tip kerozina pa su za kerozin kao gorivo, u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi i specifičnim sektorima trošarine 455.7435EUR te kao gorivo avionskog tipa 368.4223EUR i za poslovnu i ne poslovnu upotrebu 54.2107EUR. Rumunjska primjenjuje trošarine od 467.7435EUR na kerozin osim za kao gorivo za grijanje za poslovnu i ne poslovnu upotrebu od 394.2002EUR. Slovenija ima trošarine za kerozin od 382.38EUR za gorivo, 73.38EUR za gorivo za poslovnu i ne poslovnu upotrebu te 248.74EUR za industrijsku/komercijalnu upotrebu i u specifičnim sektorima.

Tablica 6. Trošarine na kerozin kao gorivo i kao gorivo za grijanje

KEROZIN (trošarine su u eurima)			
	Gorivo	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za ne poslovnu upotrebu
Bugarska	330.2996	330.2996	330.2996
Češka	424.9951	424.9951	424.9951
Cipar	400	74.73	74.73
Estonija	330.1	330.1	330.1
Hrvatska	357.8636	235.7056	235.7056
Latvija	372	56.91	56.91
Litva	330.17	330.17	330.17
Mađarska	²⁶ 391.3819/ ²⁷ 406.8598		
Malta	472.4	/	/
Poljska	²⁸ 455.7435/ ²⁹ 368.4223	³⁰ 54.2107 / ³¹ 425.7407	
Rumunjska	467.6065	394.2002	394.2002
Slovačka	481.31	481.31	481.31
Slovenija	³² 382.38	³³ 73.38	

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

²⁶ Ako je barel nafte iznad 50USD

²⁷ Ako je barel nafte 50USD ili manje

²⁸ CN27101925 Kerozin (uključuje porez na gorivo)

²⁹ CN27101921 avionsko gorivo tip kerozina(uključuje porez na gorivo)

³⁰ CN27101921 avionsko gorivo tip kerozina

³¹ CN27101925 Kerozin

³² Trošarine su 330, 9.13 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 43.25 za 1000 litara CO₂ poreza.

³³ Trošarine su 21, 9.13 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 43.25 za 1000 litara CO₂ poreza.

Tablica 7. Trošarine za kerozin za industrijsku upotrebu

KEROZIN- za industrijsku/komercijalnu upotrebu (trošarine su u eurima)			
	Stacionarni motori	Postrojenja i strojevi koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima	Vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama
Bugarska	330.2996	330.2996	330.2996
Češka	424.9951	424.9951	424.9951
Cipar	74.73	400	400
Estonija	330.1	330.1	330.1
Hrvatska	/	/	/
Latvija	³⁴ 56.91/372	³⁵ 56.91/372	³⁶ 56.91/372
Litva	347	347	347
Mađarska	³⁷ 391.3819 / ³⁸ 406.8598		
Malta	/	/	/
Poljska	³⁹ 455.7435		
Rumunjska	467.6065	467.6065	467.6065
Slovačka	481.31	481.31	481.31
Slovenija	⁴⁰ 248.74		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

³⁴ Za stacionarne motore u slobodnim lukama

³⁵ Za postrojenja i strojeve u slobodnim lukama

³⁶ Za vozila koja nisu namijenjena za javne ceste i nalaze se u slobodnim lukama

³⁷ Ako je barel nafte veći od 50USD

³⁸ Ako je barel nafte 50USD i manje

³⁹ CN27101921 Uključuje porez na gorivo

⁴⁰ Trošarina 196.36, 9.13 za 1000 litara strateške zalihe na naftnom plinu koji se koristi kao pogonsko gorivo, 8.00 na 1000 litara uz nadoplatu na krajnje korištenje energije učinkovitosti plinsko ulje koje se koristi kao potisni plin, 9.90 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 43.25 za 1000 litara CO2 poreza.

Tablica 8. Trošarine za kerozin u specifičnim sektorima

KEROZIN- smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)			
	Motorno gorivo za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Smanjena stopa za željeznice
Bugarska	330.2996	330.2996	330.2996
Češka	424.9951	424.9951	424.9951
Cipar	74.73	400	400
Estonija	330.1	330.1	330.1
Hrvatska	/	/	/
Latvija	⁴¹ 56.91/372	⁴² 56.91/372	⁴³ 56.91/372
Litva	330.17	330.17	330.17
Mađarska	⁴⁴ 391.3819 / ⁴⁵ 406.8598		
Malta	/	/	/
Poljska	⁴⁶ 455.7435		
Rumunjska	467.6065	467.6065	467.6065
Slovačka	481.31	481.31	481.31
Slovenija	⁴⁷ 284.74		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

⁴¹ Za stacionarne motore u slobodnim lukama

⁴² Za postrojenja i strojeve u slobodnim lukama

⁴³ Za vozila koja nisu namijenjena za javne ceste i nalaze se u slobodnim lukama

⁴⁴ Ako je barel nafte veći od 50USD

⁴⁵ Ako je barel nafte 50USD i manje

⁴⁶ CN27101921 Uključuje porez na gorivo

⁴⁷ Trošarina 196.36, 9.13 za 1000 litara strateške zalihe na naftnom plinu koji se koristi kao pogonsko gorivo, 8.00 na 1000 litara uz nadoplatu na krajnje korištenje energije učinkovitosti plinsko ulje koje se koristi kao potisni plin, 9.90 na 1000 litara uz nadoplatu za promociju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoke efikasnosti na naftnom plinu korištenom kao potisni plin, 43.25 za 1000 litara CO2 poreza.

Loživo ulje je konvencionalno tekuće fosilno gorivo visoke vrijednosti sadržaja energije. Dobro je rasprostranjeno i široko pristupačno za uporabu u industriji i u kućanstvima. Formiranje cijene podliježe tržišno-ekonomskim uvjetima.⁴⁸ Teško loživo ulje primjenjuje se kao gorivo u industrijskim pećima, velikim energetske jedinica s mogućnošću pregrijavanja u prijevozu, skladištenju i uporabi. Bugarska upotrebljava teško loživo ulje kao gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu i ne poslovnu upotrebu i ima trošarine od 204.5199EUR. Češka je odredila iste trošarine od 18.3194EUR za grijanje i za specifični sektor, kao i Estonija, Latvija, Rumunjska i Slovačka. Mađarska ima posebne uvjete za niže trošarine od 19.01EUR i 128.4237EUR. Cipar, Hrvatska, Litva, Malta, Poljska i Slovenija nemaju trošarine za specifične sektore.

⁴⁸ Đorđe Šilić, Vjekoslav Stojković, Dinko Mikulić (2012.) *Goriva i maziva*, Velika Gorica, Veleučilište Velika Gorica

Tablica 9. Trošarine za teško loživo ulje kao gorivo za grijanje

TEŠKO LOŽIVO ULJE (trošarine su u eurima)		
	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za neposlovnu upotrebu
Bugarska	204.5199	204.5199
Češka	18.3194	18.3194
Cipar	15	15
Estonija	58/ ⁴⁹ 559	
Hrvatska	160	160
Latvija	15.65	15.65
Litva	15.06	15.06
Mađarska	363.6887/ ⁵⁰ 19.01/ ⁵¹ 128.4237	
Malta	39	39
Poljska	14.9547	14.9547
Rumunjska	15.7301	15.7301
Slovačka	111.5	111.5
Slovenija	⁵² 90.12	

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15. Svibnja 2019]

⁴⁹ Gustoća na 15 ° C je ispod 900 kg / m³, a viskoznost na 40 ° C je manja 5mm²/ s i sadržaj sumpora ispod 0,5 mase%

⁵⁰ Ulje pod oznakom CN 2710 19 61 - sa sadržajem sumpora <= 1% i viskoznost iznad 4.5mm² / s na 40 ° C - i u pogledu ispitivanja destilacije, količina dijela destiliranog do temperature od 250 ° C ne prelazi 25% i količinu dijela destiliranog do temperature od 350 ° C ne prelazi 80%, a gustoća iznad 860 kg / m³ na 15 ° C (u drugim slučajevima iznos pristojbe iznosi 116.000,00 HUF).

⁵¹ Ulje pod oznakom CN 2710 19 63, 2710 19 65 i 2710 19 69- sa sadržajem sumpora <= 1% i viskoznost iznad 4.5mm² / s na 40 ° C - i u pogledu ispitivanja destilacije, količina dijela destiliranog do temperature od 250 ° C ne prelazi 25% i količinu dijela destiliranog do temperature od 350 ° C ne prelazi 80%, a gustoća iznad 860 kg / m³ na 15 ° C (u drugim slučajevima iznos pristojbe iznosi 116.000,00 HUF).

⁵² Trošarina je 15.02, 8.82 na 1000 kilograma nadoplate na energiju učinkovitost krajnje uporabe, 10.92 na 1000 kilograma uz nadoplatu za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visoko učinkovite kogeneracije, 55,36 na 1000 kilograma CO2 poreza.

Tablica 10. Trošarine za teško loživo ulje u specifičnim sektorima

TEŠKO LOŽIVO ULJE (trošarine su u eurima)	
	Smanjene stope u specifičnim sektorima (agrikultura, hortikultura, ribarske radove i šumarstvo)
Bugarska	/
Češka	18.3194
Cipar	/
Estonija	⁵³ 559
Hrvatska	/
Latvija	15.65
Litva	/
Mađarska	⁵⁴ 19.01/ ⁵⁵ 128.4237
Malta	/
Poljska	/
Rumunjska	15.7301
Slovačka	111.5
Slovenija	/

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf) [15. Svibnja 2019]

Smjesa ukapljenog naftnog plina za komercijalnu upotrebu u izvornom obliku je plin bez boje, okusa i mirisa. U svrhu prepoznatljivosti plina mirisom, takvoj smjesi dodaju se spojevi sa specifičnim mirisom. Iznimka su pročišćeni propan i pročišćeni butan koji se isporučuju u izvornom obliku. Nije otrovan, ali kod prevelike koncentracije smanjuje količine kisika u prostoriji. Zbog lakšeg korištenja i transporta ukapljuje se pod povećanim tlakom u posebne posude (boce ili spremnici). Od kućanstava i industrije pa sve do automobila kao zamjensko i povoljno gorivo. UNP kao energent ima izuzetna ekološka svojstva. Izravnim izgaranjem bez dima, pepela, čađe i neugodna mirisa te odsutnosti sumpornih spojeva UNP doprinosi

⁵³ Gustoća na 15 ° C je ispod 900 kg / m³, viskoznost na 40 ° C je manja 5mm² / s i sadržaj sumpora je ispod 0,5 mase%

⁵⁴ Ulje pod oznakom CN 2710 19 61 sa sadržajem sumpora <= 1% i viskoznost iznad 4,5 mm² / s na 40 ° C - i unutra u odnosu na ispitivanje destilacije, količinu destilirane do temperature od 250 ° C ne premašuje 25% i količinu porcija destilirane do temperature 350 ° C ne prelazi 80% i gustoća je iznad 860 kg / m³ na 15 ° C

⁵⁵ Ulje pod oznakom CN 2710 19 63, 2710 19 65 i 2710 19 69 sa sadržajem sumpora > 1% i viskoznost iznad 4,5 mm² / s na 40 ° C - i unutra u odnosu na ispitivanje destilacije, količinu destilirane do temperature od 250 ° C ne premašuje 25% i količinu porcija destilirane do temperature 350 ° C ne prelazi 80% i gustoća je iznad 860 kg / m³ na 15 ° C

smanjenju emisije štetnih plinova, prvenstveno CO₂ i NO₂, čime doprinosi očuvanju okoliša i ublažavanju štetnih posljedica klimatskih promjena, kao i pojavi kiselih kiša u konačnici.⁵⁶

Tablica 11. Trošarine za ukapljeni naftni plin za gorivo i za gorivo za grijanje

UKAPLJENI NAFTNI PLIN (trošarine su u eurima)			
	Gorivo	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za neposlovnu upotrebu
Bugarska	340	0	0
Češka	152.6489	0	0
Cipar	125	0	0
Estonija	193	86.17	86.17
Hrvatska	13.4535	13.4535	13.4535
Latvija	244	0	0
Litva	304.1	0	0
Mađarska	296.5577	296.5577	296.5577
Malta	38.94	38.94	38.94
Poljska	⁵⁷ 195.0206	13.7583	13.7583
Rumunjska	134.5006	119.0216	119.0216
Slovačka	182	0	0
Slovenija	⁵⁸ 200.57	⁵⁹ 73.07	

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁵⁶ Internetska stranica INA, d.d. - Što je ukapljeni naftni plin (UNP) i gdje se koristi?, dostupno na: <https://www.ina.hr/sto-je-ukapljeni-naftni-plin-unp-i-gdje-se-koristi/10107> [25. Svibnja 2019.]

⁵⁷ Uključuje porez na gorivo

⁵⁸ Trošarina 127.50 na 1000 kilograma, doplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 10.23 na 1000 kilograma, doplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovita kogeneracija 12.67 na 1000 kilograma, 50.17 na 1000 kilograma CO₂ porez.

⁵⁹ Nadoplata za učinkovitost krajnje uporabe energije 10.23 po 1000 kilograma, nadoplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracije 12.67 po 1000 kilograma, 50.17 po 1000 kg CO₂ poreza.

Tablica 12. Trošarine za ukapljeni naftni plin za industrijsku/komercijalnu upotrebu

UKAPLJENI NAFTNI PLIN- industrijska/komercijalna upotreba (trošarine su u eurima)			
	Stacionarni motori	Postrojenja i strojevi koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima	Vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama
Bugarska	173.8419	173.8419	173.8419
Češka	50.0679	50.0679	50.0679
Cipar	⁶⁰ 125		
Estonija	193	193	193
Hrvatska	/	/	/
Latvija	244	244	244
Litva	304.1	304.1	304.1
Mađarska	296.5577	296.5577	296.5577
Malta	/	/	/
Poljska	⁶¹ 195.0206		
Rumunjska	134.5006	134.5006	134.5006
Slovačka	182	182	182
Slovenija	⁶² 200.57		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁶⁰ Ne može se primijeniti jer se ukapljeni naftni plin ne koristi u te svrhe

⁶¹ UKljučuje porez na gorivo

⁶² Trošarina 127.50 na 1000 kilograma, nadoplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 10.23 na 1000 kilograma, doplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracije 12.67 na 1000 kilograma, 50.17 na 1000 kilograma CO2 poreza.

Tablica 13. Trošarine za ukapljeni naftni plin u specifičnim sektorima

UKAPLJENI NAFTNI PLIN-smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)				
	Motorno gorivo za poljoprivredne, hortikulturu, ribarske radove i šumarstvo	Ako se članak 15. stavak 3. koristi za poljoprivredne, hortikulturene ili ribarske radove i za šumarstvo	Diferencirane cijene za lokalne javne putnike prijevoz (uključujući taksije), prikupljanje otpada, oružane snage i javna uprava, osobe s invaliditetom, ambulante	Ako se primjenjuje članak 15. stavak 1. Ukapljeni naftni plin koristi se kao potisni plin
Bugarska	173.8419	/	173.8419	/
Češka	152.6489	152.6489	152.6489	152.6489
Cipar	125 ⁶³	/	125	/
Estonija	193	/	193	/
Hrvatska	/	/	/	13.4535
Latvija	244	/	244	/
Litva	304.1	/	304.1	/
Mađarska	296.5577	/	296.5577	296.5577
Malta	/	/	/	/
Poljska	⁶⁴ 195.0206	/	⁶⁵ 195.0206	/
Rumunjska	134.5006	134.5006	134.5006	134.5006
Slovačka	182	182	182	182
Slovenija	⁶⁶ 200.57	/	⁶⁷ 200.57	/

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁶³ U praksi se ne primjenjuje jer se ukapljeni naftni plin ne koristi u te svrhe članka 8. stavka 2. točke (a)

⁶⁴ Uključuje porez na gorivo

⁶⁵ Uključuje porez na gorivo

⁶⁶ Trošarina 127.50 za 1000 kilograma, doplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 10.23 po 1000 kilograma, doplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoka učinkovitost kogeneracije 12.67 na 1000 kilograma, 50.17 na 1000 kilograma CO₂-poreza.

⁶⁷ Trošarina 127.50 za 1000 kilograma, doplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 10.23 po 1000 kilograma, doplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoka učinkovitost kogeneracije 12.67 na 1000 kilograma, 50.17 na 1000 kilograma CO₂-poreza.

Prirodni plin, smjesa nižih alifatskih ugljikovodika, pretežito metana, koja se u prirodnim podzemnim ležištima nalazi u plinovitom stanju (slobodni plin), otopljena u sirovoj nafti ili je s njom u kontaktu (vezani ili naftni plin). Naziva se i zemnim plinom. Rabi se prvenstveno kao gorivo u kućanstvima i gospodarstvu te u petrokemijske industriji za proizvodnju amonijaka, metanola, formaldehida, vodika, ugljikova monoksida i mnogih drugih kemijskih proizvoda.⁶⁸ Svih 13 članica ne koristi prirodni plin kao potisno gorivo.

Tablica 14. Trošarine za prirodni plin kao gorivo i kao gorivo za grijanje

PRIRODNI PLIN (trošarine su u eurima)			
	Gorivo	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za ne poslovnu upotrebu
Bugarska	0.4346	0.3068	0
Češka	1.4749	0.3299	0.3299
Cipar	2.6	2.6	2.6
Estonija	1.26	1.67	1.67
Hrvatska	0	0.1507	0.3027
Latvija	2.68	0.15	0.46
Litva	6.56	0.15	0.3
Mađarska	2.5493	0.2894	0.2894
Malta	/	0.84	0.84
Poljska	⁶⁹ 4.5285/ ⁷⁰ 3.3555	0.2991	0.2991
Rumunjska	2.7272	0.1802	0.3369
Slovačka	2.6	0.37	0.37
Slovenija	⁷¹ 3.74		⁷² 1.85

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁶⁸ Internetska stranica Enciklopedija, pod prirodni plin, dostupno na:

<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=50450> [25. Svibanj 2019.]

⁶⁹ CN2711110 832,27 PLN po 1.000 kg (uključujući porez na gorivo)

⁷⁰ za CN27112100 (uključuje porez na gorivo)

⁷¹ Trošarina je 2.37 po gigajoulu, nadoplata na učinkovitost krajnje potrošnje energije

0.22 po gigajoulu, doplata za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracije 0.28 po gigajoule, 0.87 po gigajoule CO₂-porezu.

⁷² Trošarina je 0.48 po gigajoulu, nadoplata na učinkovitost krajnje potrošnje energije je 0.22 po gigajoulu, nadoplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracija 0.28 po gigajoule, 0.87 po gigajoule CO₂-porezu.

Tablica 15. Trošarine za prirodni plin za industrijsku/komercijalnu upotrebu

PRIRODNI PLIN- industrijska/komercijalna upotreba (trošarine su u eurima)			
	Stacionarni motori	Postrojenja i strojevi koji se koriste u izgradnji, građevinarstvu i javnim radovima	Vozila namijenjena za uporabu van javnih cesta ili koja nisu dobila odobrenje za pretežitu uporabu na javnim cestama
Bugarska	0.4346	0.4346	0.4346
Češka	0.3299	0.3299	0.3299
Cipar	2.6	2.6	2.6
Estonija	⁷³ 1.26/ ⁷⁴ 1.37		
Hrvatska	0	0	0
Latvija	2.68	2.68	2.68
Litva	6.56	6.56	6.56
Mađarska	0.2894	0.2894	0.2894
Malta	/	/	/
Poljska	⁷⁵ 4.5285 / ⁷⁶ 3.3555		
Rumunjska	2.7272	2.7272	2.7272
Slovačka	2.6	2.6	2.6
Slovenija	⁷⁷ 3.74		

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁷³ 47.32EUR po 1,000 m³

⁷⁴ Tekući prirodni plin 66EUR po 1000kg

⁷⁵ Za CN27111100 832.27 PLN po 1000 kg (uključuje porez na gorivo)

⁷⁶ Za CN27112100 (uključuje porez na gorivo)

⁷⁷ Trošarina je 2.37 po gigajoulu, uz nadoplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 0.22 po gigajoulu, nadoplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracija 0.28 po gigajoule, 0.87 po gigajoule CO₂-porezu.

Tablica 16. Trošarine za prirodni plin u specifičnim sektorima

PRIRODNI PLIN-smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)				
	Motorno gorivo za poljoprivredne, hortikulturu, ribarske radove i šumarstvo	Ako se članak 15. stavak 3. koristi za poljoprivredne, hortikulture ili ribarske radove i za šumarstvo	Diferencirane cijene za lokalne javne putnike prijevoz (uključujući taksije), prikupljanje otpada, oružane snage i javna uprava, osobe s invaliditetom, ambulante	Ako se primjenjuje članak 15. stavak 1. prirodni plin koristi se kao potisni plin
Bugarska	0.4346	/	/	/
Češka	1.4749	1.4749	1.4749	/
Cipar	2.6	2.6	2.6	/
Estonija	⁷⁸ 1.26 / ⁷⁹ 1.37	/	/	/
Hrvatska	0	/	/	/
Latvija	2.68	/	/	/
Litva	6.56	/	/	/
Mađarska	2.5493	/	2.5493	/
Malta	/	/	/	/
Poljska	⁸⁰ 3.3555 / ⁸¹ 4.5285	/	/	/
Rumunjska	2.7272	2.7272	2.7272	/
Slovačka	2.6	2.6	2.6	/
Slovenija	⁸² 3.74	/	/	/

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁷⁸ 47.32EUR po 1000 m³

⁷⁹ Tekući prirodni plin, 66EUR po 1000kg

⁸⁰ Za CN27112100 (uključuje porez na gorivo)

⁸¹ Za CN27111100 832.27 PLN po 1000kg (uključuje porez na gorivo)

⁸² Trošarina je 2.37 po gigajoulu, nadoplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 0.22 po gigajoulu, nadoplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoka učinkovitost kogeneracija 0.28 po gigajoule, 0.87 po gigajoule CO₂-porezu

Koks je umjetno kruto gorivo dobiveno suhom destilacijom kamenog ugljena ili lignita uz potpuni ili djelomični nedostatak zraka.⁸³ Na koks i ugljen za željeznice i ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo trošarine primjenjuju samo Mađarska, Češka i Rumunjska dok Slovačka ih primjenjuje samo za poljoprivredne, hortikulturološke i ribarske radove te šumarstvo. Sve članice osim Rumunjske imaju jedinstvenu stopu za trošarine na ugljen i koks za grijanje te Mađarska radi izuzeće kada se radi o kućanstvima koji ih upotrebljavaju.

Tablica 17. Trošarine za ugljen i koks kao gorivo i kao gorivo za grijanje

UGLJEN I KOKS (trošarine su u eurima)		
	Gorivo za grijanje za poslovnu upotrebu	Gorivo za grijanje za ne poslovnu upotrebu
Bugarska	0.3068	0.3068
Češka	0.3299	0.3299
Cipar	0.31	0.31
Estonija	0.93	0.93
Hrvatska	0.3094	0.3094
Latvija	0.38	0.38
Litva	0.15	0.15
Mađarska	⁸⁴ 0.2882	⁸⁵ 0.2882
Malta	0.3	0.3
Poljska	0.2991	0.2991
Rumunjska	0.1566	0.3133
Slovačka	0.31	0.31
Slovenija	⁸⁶ 2.34	

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁸³ Internetska stranica Državnog zavoda za statistiku, STATISTIČKI STANDARDI ZA MJESEČNO ISTRAŽIVANJE O UGLJENU I KOKSU, dostupno na:

https://www.dzs.hr/Hrv/important/Nomen/Standardi/Ugljen%20i%20koks_standardi.pdf [25.svibanj 2019.]

⁸⁴ Nacionalna porezna stopa bazira se na težini; HUF 2516 po 1000 kg.

⁸⁵ Ugljen i koks koji se koriste u kućanstvima su izuzeti

⁸⁶ Trošarina je 0.29 po gigajoulu, nadoplata na učinkovitost krajnje uporabe energije 0.22 po gigajoulu, nadoplata za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visoku učinkovitost kogeneracija 0.28 po gigajoulu, 1.56 po gigajoulu CO2 poreza. Izuzeća: za dvostruku uporabu; u mineraloškim procesima; u svrhu koja nije motorno gorivo ili gorivo za grijanje; kombinirana proizvodnja energije i topline; u proizvodnji električne energije; u proizvodnji koksa i polukoksa; za prijevoz osoba ili tereta željeznicom ili unutarnjim plovnim putovima kao dio komercijalnih djelatnosti; krajnjeg kupca ugljena za kućanstvo; za operativne svrhe i tehnološke u rudarstvu i poduzeću za preradu ugljena.

Tablica 18. Trošarine za ugljen i koks u specifičnim sektorima

UGLJEN I KOKS- smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)		
	Ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Smanjena stopa za željeznice
Bugarska	/	/
Češka	0.3299	0.3299
Cipar	/	/
Estonija	/	/
Hrvatska	/	/
Latvija	/	/
Litva	/	/
Mađarska	0.2882	0.2882
Malta	/	/
Poljska	Izuzeto	izuzeto
Rumunjska	0.1566	0.1566
Slovačka	0.31	0
Slovenija	/	/

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

Tablica 19. Trošarine na struju za poslovnu i ne poslovnu upotrebu

STRUJA (trošarine su u eurima)		
	Za poslovnu upotrebu	Za ne poslovnu upotrebu
Bugarska	1.0226	⁸⁷ 0
Češka	1.0984	1.0984
Cipar	10	10
Estonija	4.47	4.47
Hrvatska	0.5045	1.009
Latvija	1.01	1.01
Litva	0.52	1.01
Mađarska	0.9612	⁸⁸ 0.9612
Malta	1.5	1.5
Poljska	1.1683	1.1683
Rumunjska	0.5235 1	1.0492
Slovačka	1.32	⁸⁹ 1.32
Slovenija		⁹⁰ 3.85

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

⁸⁷ Prema bugarskom Zakonu o trošarinama i poreznim skladištima: članak 34a. (2) Stopa trošarine za električnu energiju koja spada pod oznaku CN 2716 za potrošače električne energije za potrebe kućanstva iznosi 0 BGN / MWh.

⁸⁸ Struju koju koriste kućanstva je izuzeta

⁸⁹ Izuzeća: koriste se prvenstveno u svrhu kemijske redukcije i u elektrolitskim i metalurškim procesima; u mineraloško procesi; koji se koriste za proizvodnju proizvoda, kada troškovi električne energije čine više od 50% prosječnih vlastitih troškova; koristi se za proizvodnju električne energije i za održavanje sposobnosti postrojenja za proizvodnju električne energije za proizvodnju električne energije; proizvedeni iz obnovljivih izvora proizvedenih u postrojenju za kombiniranu proizvodnju energije i topline, ako se isporučuju izravno krajnjem potrošaču električne energije; koristi se za kombiniranu proizvodnju energije i topline; koristi se za prijevoz osoba i tereta željeznicom, podzemnom željeznicom, tramvajem, trolejbusom, električnim autobusom ili žičarom; koji se stvaraju na brodu koji se koristi za prijevoz osoba ili tereta, gdje se takav prijevoz obavlja kao dio komercijalnih djelatnosti; koristi krajnji kupac električne energije za kućanstvo.

⁹⁰ Do 10000 MWh / godišnje; trošarina 3.05 po MWh; 0.8 po MWh nadoplate na učinkovitost krajnje uporabe energije na električnu energiju. Nadoplate za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije onPay plaća se na priključak.

Tablica 20. Trošarine za struju u specifičnim sektorima

STRUJA- smanjene stope u specifičnim sektorima (trošarine su u eurima)			
	Ako se koriste za poljoprivredu, hortikulturu ili ribarske radove i šumarstvo	Smanjena stopa za željeznice	Smanjena stopa primjenjiva za metro, tramvaj i trolejbus
Bugarska	/	/	/
Češka	1.0984	0	0
Cipar	/	/	/
Estonija	/	/	/
Hrvatska	/	/	/
Latvija	/	0	0
Litva	/	/	/
Mađarska	0.9612	0.9612	0.9612
Malta	/	/	/
Poljska	/	/	/
Rumunjska	0.5235	0.5235	0.5235
Slovačka	1.32	0	0
Slovenija	/	/	/

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf [15.

Svibnja 2019]

Prihodi od trošarina na energente i električnu energiju pridonose oko 4% do 7% od ukupnog poreznog prihoda što i ovisi o veličini zemlje i uvozu tih proizvoda gdje vidimo kako Poljska koja ima najveće godišnje prihode od trošarina, a zauzimaju tek 5.21% od ukupnog poreznog prihoda dok Češka ima nešto manji postotak prihoda od trošarina u ukupnom poreznom prihodu. Najviše prihode od trošarina s obzirom na količinu ukupnog poreznog prihoda ima Bugarska.

Tablica 21. Prihodi od trošarina na električne energente i električnu energiju

Prihodi od trošarina na energente i električnu energiju (u EUR)		
	Godišnji prihod od trošarina (u milijunima)	Postotak od ukupnog poreznog prihoda
Bugarska	1195.93	7.84
Češka	3501.03	5.17
Cipar	410	6.17
Estonija	571.13	7.38
Hrvatska	1129.47	6.1
Latvija	508.42	6.07
Litva	731.92	5.88
Mađarska	2058.84	4.33
Malta	150.32	4.17
Poljska	8305.38	5.21
Rumunjska	3146.41	6.74
Slovačka	1266.46	4.53
Slovenija	1131.48	7.21

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

(http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/sp/SearchResult.html) [4.lipanj 2019.]

2.3. Duhanski proizvodi i duhanske prerađevine

Predmet oporezivanja duhanskih prerađevina su cigarete, cigare, cigarilosi, sitno rezani duhan i ostali duhan za pušenje te duhanski proizvodi poput E-tekućina, grijani duhanski proizvodi i novi duhanski proizvodi. Cipar, Litva, Poljska i Slovačka cigare i cigarilose oporezuju u kilogramima umjesto na 1000 komada kao ostale članice.

Tablica 22. Trošarine na duhanske proizvode i duhanske prerađevine

DUHANSKI PROIZVODI I DUHANSKE PRERAĐEVINE (trošarine su u eurima)				
	Cigarete (na 1000 komada)	Cigare i cigarilosi (na 1000 komada)	Fino rezani duhan za pušenje (po kg)	Ostali duhan za pušenje (po kg)
Bugarska	55.7317	138.0509	77.7176	119.1328
Češka	56.666	66.3691	86.7844	86.7844
Cipar	55	⁹¹ 90	150	150
Estonija	77.5	151	82.99	82.99
Hrvatska	45.0693	80.7211	80.7211	80.7211
Latvija	74.6	88	70	70
Litva	59	⁹² 37	60.24	60.24
Mađarska	56.3398	⁹³ 12.9396	57.4542	57.4542
Malta	107	25.24	122	122
Poljska	48.3129	⁹⁴ 91.831	33.0148	33.0148
Rumunjska	79.9764	67.113	92.2283	92.2283
Slovačka	61.8	⁹⁵ 71.11	73.9	73.9
Slovenija	71.3238	⁹⁶ 42	42	42

Izvor: izrada autora prema podacima sa:

(http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/spiSearchResult.html) [4.lipanj 2019.]

⁹¹ Na kilu, nije na 1000 komada

⁹² Na kilu, nije na 1000 komada

⁹³ Minimalna trošarina na 1000 komada

⁹⁴ Na kilu, nije na 1000 komada

⁹⁵ Na kilu, nije na 1000 komada

⁹⁶ Minimalna trošarina na 1000 komada

Tablica 23. Prihodi od trošarina na duhan i duhanske prerađevine

Prihodi od trošarina na duhan i duhanske prerađevine (u EUR)		
	Godišnji prihod od trošarina (u milijunima)	Postotak od ukupnog poreznog prihoda
Bugarska	1228.1931	8.05
Češka	2185.0642	3.22
Cipar	188	2.83
Estonija	197.07	2.55
Hrvatska	599.9	3.24
Latvija	191.4968	2.29
Litva	285.98	2.30
Mađarska	951.1	2
Malta	91.74	2.54
Poljska	4416.9603	2.77
Rumunjska	2275.3458	4.87
Slovačka	710.688	2.54
Slovenija	427.9	2.73

Izvor: izrada autora prema podacima sa:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/splSearchResult.html [4.lipanj 2019.]

Iz prikazanih podataka o godišnjim prihodima na duhan i duhanske prerađevine možemo vidjeti kako Bugarska ima najveći udio prikupljenih trošarina na duhan i duhanske prerađevine s obzirom na ukupne porezne prihode dok Poljska ima najveći godišnji prihod od svih članica EU-13. Ostalim članicama trošarina na duhan i duhanske prerađevine zauzimaju 2-3% ukupnih poreznih prihoda.

2.4. Alkohol i alkoholna pića

U Bugarskoj se plaća trošarina na pivo po smanjenoj stopi ako se proizvede manje ili jednako od 200 000 hl godišnje što iznosi 0.1961EUR po hektolitru. Te su vina izuzeta iz trošarinskog oporezivanja, kao i slabiji alkoholi sa manjim ili jednakim udjelom od 2.8% i fermentirana pića osim vina i piva. Češka ima podjelu što se tiče proizvodnje piva od strane manjih pivovara pa tako ima posebne trošarine za proizvodnju do 10000hl 0.621EUR, od 10000hl do 50000hl. Nemaju trošarine na vina i fermentirana pića osim ako nisu pjenušava što tada iznosi 90.8209EUR. Za etilni alkohol imaju 2 različite stope trošarina jednu od 1106.1518EUR po hl za standardnu stopu i 555.0165EUR po hl za smanjenu stopu. Cipar je od 28.7.2017. uveo sniženu stopu od 3 € po hl alkohola za pivo proizvedeno od strane nezavisnih malih pivovara s godišnjom proizvodnjom do 1000 hl. Estonija naplaćuje posebno trošarine za pivo od 8.42EUR po hl ako je godišnja proizvodnja malih pivovara manja ili jednaka 6000hl. Smanjenom stopom trošarine od 84.41EUR po hl naplaćuje za vina i fermentirana pića koja imaju udio etanola do 6% volumena, te nema nikakvih trošarina za posebne stope na etilne alkohole. Hrvatska ima posebne trošarine na pivo za male pivovare s obzirom na godišnju proizvodnju i to 2.6907EUR po hl za godišnju proizvodnju manju ili jednaku 5000hl, 2.9598EUR/hl za godišnju proizvodnju od 5001hl do 25000hl, 3.2288EUR/hl za godišnju proizvodnju od 25001hl do 72000hl, 3.4979EUR/hl za godišnju proizvodnju od 75001hl do 125000hl. Među proizvodi imaju standardnu stopu od 107.6281EUR po hl koji sadrže više ili jednako 15% volumena čistog alkohola i smanjenu stopu od 67.2676EUR po hl koji sadrže manje od 15% volumena čistog alkohola. Latvija ima minimalno oporezivanje piva sa 12.50EUR na 100l, te 3.4EUR po hl za prvih 10000hl proizvedenih u godini. Trošarine za fermentirana pića po sniženoj stopi su 64EUR po hl no samo ako imaju manje ili jednako 6% volumena čistog alkohola u sebi. Isto tako ima i sniženu stopu za među proizvode koji imaju manje od 15% volumena čistoga alkohola u sebi. Litva ima snižene stope trošarina za vina i fermentirana pića koja imaju manje ili jednako 8% volumena čistog alkohola u sebi od 65.46EUR po hl. Snižene stope za među proizvode iznosi 185.82EUR po hl. Mađarska ima sniženu stopu za proizvodnju piva manju od 200000hl od 2.5074EUR po hl te samo pjenušava vina oporezuju sa 50.9534EUR po hl od vina, 50.9534 EUR je trošarina za pjenušava fermentirana pića. Malta trošarine za pivo sa volumenom čistog alkohola manjim ili jednakim 2.8% naplaćuje 0.45EUR po hl i 0.965EUR po hl za pivovare čija je godišnja

proizvodnja manja ili jednaka 200000hl. Poljska također ima smanjenu stopu za male pivovare od 0.9101EUR po hl i posebno dijeli jabukovače i kruškovače koje imaju niže trošarine od ostalih fermentiranih pića. Rumunjska naplaćuje trošarine samo na pjenušava vina i pjenušave fermentirane proizvode sa 10.486EUR po hl, ne naplaćuje ih na jabukovače, kruškovače i hidromel te smanjenom stopom trošarina od 365.9629EUR po hl za godišnju proizvodnju etilnog alkohola manju ili jednaku 10hl. Male pivovare u Slovačkoj plaćaju trošarine od 2.652EUR po hl za godišnju proizvodnju jednaku ili manju od 200000hl. Smanjenu stopu trošarina od 54.16EUR po hl imaju na pjenušava vina i fermentirana pića sa 8% volumena čistog alkohola u sebi. Trošarine za godišnju proizvodnju etilnog alkohola jednakoj ili manjoj od 10hl su 540EUR po hl. Slovenija ima manje trošarine za godišnju proizvodnju piva manju ili jednaku 200000hl i naplaćuje ih 6.05EUR po hl, ne naplaćuje za vino i fermentirana pića. Za proizvodnju etilnog alkohola mali proizvođači plaćaju trošarine 660EUR po hl i definiraju ih da ne proizvode više od 150 litara alkoholnih pića godišnje.

Tablica 24. Trošarine na alkohol i alkoholna pića

ALKOHOL I ALKOHOLNA PIĆA (trošarine su u eurima)					
	Piva ⁹⁷	Vino	Fermentirana pića osim vina i piva	Među proizvodi	Etilni alkohol
Bugarska	0.3921	0	0	23.5285	287.5702
Češka	1.242	⁹⁸ 90.8209	90.8209	90.8209	1106.1518
Cipar	6	0	0	45	956.82
Estonija	16.92	147.82	147.82	289.33	2508
Hrvatska	5.3814	0	0	107.6281	713.0365
Latvija	6.8	92	92	150	1670
Litva	7.11	164.67	164.67	264.52	1665.04
Mađarska	5.0149	50.9534	30.5535	78.9995	1032.0239
Malta	1.93	20.5	2	152	1360
Poljska	1.8203	36.9193	⁹⁹ 22.6657 / ¹⁰⁰ 36.9193	74.306	1332.8348
Rumunjska	0.7295	10.486	87.8318	87.8318	731.9279
Slovačka	3.587	¹⁰¹ 79.65	¹⁰² 79.65	84.24	1080
Slovenija	12.1	0	0	132	1320

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

(http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=4051/1546297200#Rates_Structure Title1) [15. svibnja 2019.]

⁹⁷ po 1 hektolitr za Platov stupanj početnog sadržaja ekstrakta

⁹⁸ Samo za pjenušava vina

⁹⁹ Jabukovača i kruškovača sa stvarnom jačinom čiji volumen ne prelazi 5% volumena čistog alkohola

¹⁰⁰ Ostala fermentirana pića

¹⁰¹ Odnosi se samo na pjenušava vina

¹⁰² Odnosi se samo na pjenušava vina

Tablica 2510. Prihodi od trošarina na alkohole i alkoholna pića

Prihodi od trošarina na alkohole i alkoholna pića (trošarine su u eurima)		
	Godišnji prihod od trošarina (u milijunima)	Postotak od ukupnog poreznog prihoda
Bugarska	155.7419	1.02
Češka	470.1816	0.69
Cipar	38	0.57
Estonija	221.66	2.86
Hrvatska	118.85	0.64
Latvija	198.6045	2.37
Litva	319.77	2.57
Mađarska	279.16	0.59
Malta	19.2	0.53
Poljska	2793.0467	1.75
Rumunjska	266.35	0.57
Slovačka	273.74	0.98
Slovenija	112.6	0.72

Izvor: Izrada autora prema podacima sa

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/splSearchResult.html [4.lipanj 2019.]

Iz tablice prihoda od trošarina na alkohole i alkoholna pića možemo zaključiti kako su sjevernije zemlje poput Estonije, Latvije i Litve uprihodile znatno više prihoda od trošarina u ukupnom poreznom prihodu od ostalih članica što nam govori da je konzumacija i uporaba alkohola i alkoholnih pića veoma visoke.

3. POSEBNI POREZI

3.1. Uloga i pojam posebnih poreza

Posebni porezi su neizravni porezi koji nisu usklađeni s pravnom stečevinom Europske unije te je na zemljama članicama da odaberu proizvode koje će oporezivati posebnim porezima i njihove visine. Ubiru se u apsolutnom iznosu po jedinici mjere tog proizvoda (kilogram, litra, komad itd.)

3.2. Vrste posebnih poreza u EU-13

Vrste posebnih poreza koji se primjenjuju u Bugarskoj su na kavu, ekstrakte kave i mješavine u prahu sa sadržajem ekstrakta kave koji prelazi 10% količina se mjeri u kilogramima. Obveznici posebnih poreza su: ovlaštenici i osobe registrirane po zakonu; osobe za koje je nastala obveza prema Carinskom zakonu u pogledu trošarinske robe; osobe koje su proizvele trošarinsku robu izvan poreznog skladišta protivno ovom Zakonu ili su raspolagale trošarinskom robom za koju nije plaćena trošarina; krajnje korisnike koji su izuzeti od štete. Posebni porezi od kave Bugarskoj pridonose 1.9 milijuna eura.¹⁰³ Drugi posebni porezi su na automobile gdje je baza za oporezivanje da li je novi ili rabljeni i o jačini motora za nove i za rabljene automobile. Prihod od tih poreza je 2.2 milijuna eura 2017 godine.¹⁰⁴ Cipar posebnim porezima zahvaća dimljeni losos i dimljena jesetra = 5,13 eura po kilogramu, kavijar i nadomjesci kavijara osim onih koji se koriste u proizvodnji tarama = 30% u postotku vrijednosti kupljene robe (ad valorem), proizvodi od kristala koji potpadaju pod tarifne brojeve 7010, 7013, 7018 i 9405, s udjelom olovnog monoksida (PbO) težinski 24% ili više = 20% u postotku vrijednosti kupljene robe (ad valorem), proizvodi od porculana koji spadaju pod tarifne brojeve 6913 i 6914 = 20% u postotku vrijednosti kupljene robe (ad valorem), tekućina koja se koristi u elektroničkim cigaretama bez obzira da li sadrži nikotin = 0,12 eura po ml (od 22.9.2017.)¹⁰⁵ Prihodi od posebnih poreza su im 1 milijun eura u 2017. godini.

¹⁰³ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=53/1313712000&taxType=Other%20indirect%20tax [2. Lipnja 2019.]

¹⁰⁴ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=53/1313712000&taxType=Other%20indirect%20tax [2. Lipnja 2019.]

¹⁰⁵ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na:

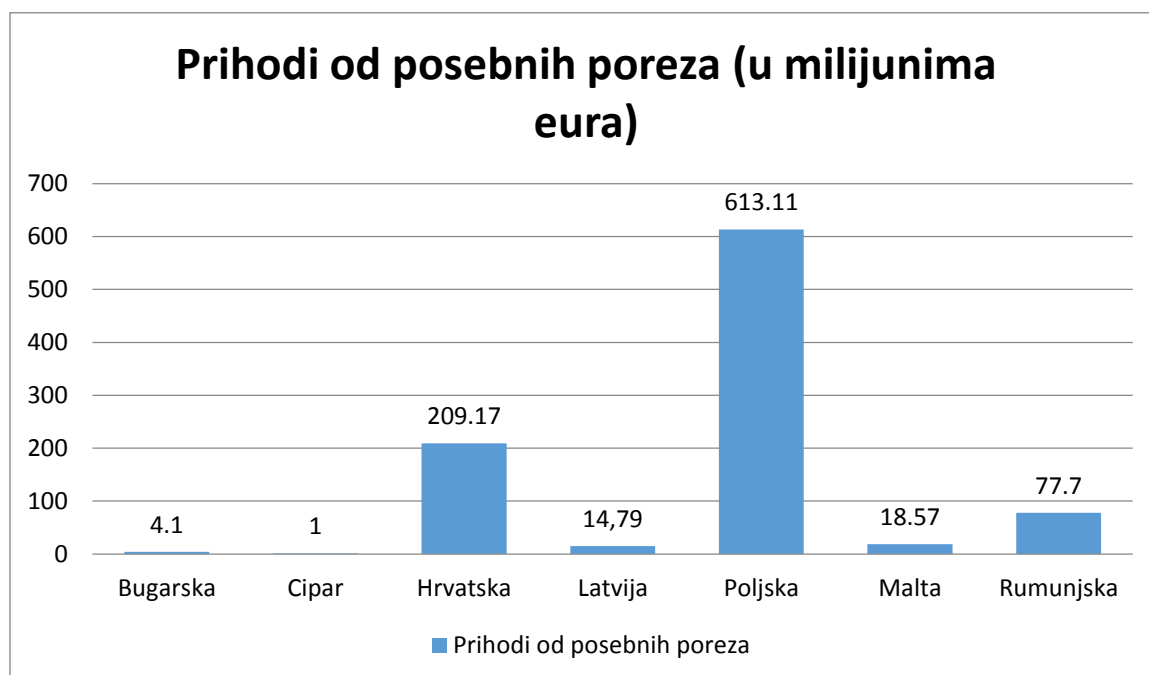
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=70/1546297200#tax_revenueTitle1 [2. Lipnja 2019.]

Češka, Estonija, Litva, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija nemaju posebne poreze stoga niti prihode od posebnih poreza. Hrvatska ima posebne poreze na kavu (pečenu kavu, ekstrakte, esencije i koncentrate kave, kave sadržane u gotovom proizvodu te ekstrakte, esencije i koncentrate kave sadržane u gotovom proizvodu, bezalkoholna pića koja sadrže kavu, ekstrakt kave, esencije ili koncentrat). Prihodi od posebnog poreza na kavu u Hrvatskoj iznose 33.95 milijuna eura. Osim na kavu posebno se oporezuju i motorna vozila po jačini motora, vrijednosti vozila, kapacitetu motora u kubnim centimetrima i o emisiji ispuštanja CO₂ plinova. Godišnji prihod od posebnih poreza na motorna vozila u 2017. godini je bio 159.46 milijuna eura. Posebni porez na bezalkoholna pića iznosio je 40kn po hektolitr u 2012. godine te prihodi posebnih poreza iz te godine su bili 118.34 milijuna kuna.¹⁰⁶ Latvija posebnim porezima zahvaća bezalkoholna pića sa 7.40EUR na 100 litara, kavu sa 142.29EUR za 100 kilograma i tekućine koje se koriste u električnim cigaretama sa 0.01EUR po mililitri tekućine i 0.005EUR po miligramu nikotina. Sveukupni prihodi od posebnih poreza u 2017. godini su iznosili 14.79 milijuna eura. Litva nema posebne poreze. Malta ima posebne poreze na mobilnu telefoniju koju stopom od 4 posto uzima mobilnim operaterima koji naplaćuju za svoje usluge, uključujući pretplate i bonove za nadoplatu. Carina se obračunava kao postotak naknada koje korisnici mobilne telefonije plaćaju operatorima i koje operateri mobilne telefonije plaćaju nadležnim tijelima te su 2017. godine uprihodili 3.85 milijuna eura. Ostali posebni porezi su na cement od 40EUR po 1000 kilograma čime su prikupili 14.72 milijuna eura 2017. godine. Poljska ima posebne poreze na osobna vozila s obzirom na kubični kapacitet motora, ako je preko 2000 cm³ onda se uzima 18.6% od porezne osnovice, a za ostale 3.1% od porezne osnovice. Sa takvim načinom oporezivanja Poljska ubire najviše posebnih poreza od svih ostalih članica koje ih imaju u svom poreznom sustavu. Posebni porezi u Rumunjskoj se odnose na proizvode od prirodnog krzna (s izuzetkom kunića, koza i ovaca), proizvode od kristala, dragulji od zlata i / ili platine, osim vjenčanih prstena, parfumerijskih proizvoda, lovačkih oružja i oružja, osim oružja za vojne namjene, jahte i druge brodove i čamce za užitek sa ili bez motora, motore kapaciteta preko 25 konjskih

¹⁰⁶ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=3021/1368451832&taxType=Other%20indirect%20tax [2. Lipnja 2019.]

snaga namijenjenih za jahte i za druge brodove i čamce za užitak. Prihodi od posebnih poreza u 2007. godini bili su 77.70 milijuna eura.¹⁰⁷

Grafikon 1. Prihodi od posebnih poreza

¹⁰⁷ Internetska stranica Europske komisije, dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=475/1199145600&taxType=Other%20in%20direct%20tax [2. Lipnja 2019.]

4. ZAKLJUČAK

Uspoređujući trošarine koje su harmonizirane pravnom stečevinom Europske Unije, vidimo da se najviše prihoda od trošarina prikuplja od energenata i električne energije koji čine 4% do 7%, prosjek je 5.91% ukupnih godišnjih prihoda od poreza te prosječno uprihode 1946.69 milijuna eura s time da Poljska ima najveći godišnji prihod od 8305.38 milijuna eura, a Bugarska ima najveći postotak prihoda od trošarina u ukupnom poreznom prihodu sa 7.84%. Trošarine na duhan imaju manji raspon od 2% do 3% prosjek je 3.23% svih 13 članica gdje Bugarska i Rumunjska odskoču od prosjeka sa 8.05% i 4.87% ukupnih godišnjih prihoda od trošarina u ukupnom poreznom prihodu, gledano u milijunima eura prosjek je 1057.65 milijuna eura gdje Poljska najviše uprihodi no proporcionalno s obzirom na prosjek u ukupnim poreznim prihodima. Trošarine na alkohole i alkoholna pića daju najmanje prihode od svih trošarina sa prosjekom od 1.22% u ukupnim prihodima od poreza te 405.15 milijuna eura godišnjih prihoda. Iz navedenih podataka se može zaključiti kako Poljska i Bugarska imaju najviše koristi od trošarina i najveći priljev prihoda u državne proračune.

Posebne poreze nemaju sve članice EU-13 te su se promatrale samo Bugarska, Cipar, Hrvatska, Latvija, Malta, Poljska i Rumunjska. Iz navedenih podataka može se zaključiti kako Hrvatska ima najveći broj posebnih prihoda te sa takvim poreznim opterećenjem ostvaruje značajne prihode u državni proračun, no Poljska ima najveće prihode, a ima samo posebne poreze na osobna vozila.

LITERATURA

1. N.Šimurina, I. Dražić Lutilsky, D. Barbić, M. Dragija Kostić (2018.) *Osnove porezne pismenosti*, Zagreb, Narodne Novine
2. Đorđe Šilić, Vjekoslav Stojković, Dinko Mikulić (2012.) *Goriva i maziva*, Velika Gorica, Veleučilište Velika Gorica

Internet izvori:

1. Internetska stranica Europske unije pod EU ukratko, Od gospodarske do političke unije, dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_hr#od-gospodarske-do-politi%C4%8Dke-unije [18. travanj 2019.]
2. Internetska stranica Europske unije pod Kako funkcionira Europska unija? , Države, 28 članica Europske unije, dostupno na: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr#tab-0-1 [18. travanj 2019.]
3. Internetska stranica Europske unije pod Proizvodi koji podliježu trošarinama, Prilagođeni proizvodi, Energenti i električna energija, dostupno na: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/excise-duties-eu/product-excise-duties/index_hr.htm#shortcut-6-energenti-i-elektrina-energija [21. travnja 2019.]
4. Internetska stranica Europske unije pod Proizvodi koji podliježu trošarinama, dostupno na: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf
5. Internetska stranica Hrvatskog leksikona pod slovom P, dostupno na <https://www.hrleksikon.info/definicija/plinsko-ulje.html> [2. svibanj 2019.]
6. Internetska stranica INA, d.d. - Što je ukapljeni naftni plin (UNP) i gdje se koristi?, dostupno na: <https://www.ina.hr/sto-je-ukapljeni-naftni-plin-unp-i-gdje-se-koristi/10107> [25. Svibnja 2019.]
7. Internetska stranica Enciklopedija, pod prirodni plin, dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=50450> [25. Svibanj 2019.]
8. Internetska stranica Državnog zavoda za statistiku, STATISTIČKI STANDARDI ZA MJESEČNO ISTRAŽIVANJE O UGLJENU I KOKSU, dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv/important/Nomen/Standardi/Ugljen%20i%20koks_standard_i.pdf [25. svibanj 2019.]
9. Internetska stranica Europske komisije, dostupno na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=3021/1368451832&taxType=Other%20indirect%20tax [2. Lipnja 2019.]

Popis tablica:

Tablica 1. Trošarine na benzin	5
Tablica 2. Trošarine na plinsko ulje kao gorivo i kao gorivo za grijanje	7
Tablica 3. Trošarine za plinsko ulje u industrijskoj/komercijalnoj upotrebi.....	8
Tablica 4. Trošarine na plinsko ulje u specifičnim sektorima	9
Tablica 5. Trošarine na plinsko ulje u specifičnim sektorima (1)	10
Tablica 6. Trošarine na kerozin kao gorivo i kao gorivo za grijanje.....	12
Tablica 7. Trošarine za kerozin za industrijsku upotrebu	13
Tablica 8. Trošarine za kerozin u specifičnim sektorima	14
Tablica 9. Trošarine za teško loživo ulje kao gorivo za grijanje	16
Tablica 10. Trošarine za teško loživo ulje u specifičnim sektorima	17
Tablica 11. Trošarine za ukapljeni naftni plin za gorivo i za gorivo za grijanje	18
Tablica 12. Trošarine za ukapljeni naftni plin za industrijsku/komercijalnu upotrebu	19
Tablica 13. Trošarine za ukapljeni naftni plin u specifičnim sektorima.....	20
Tablica 14. Trošarine za prirodni plin kao gorivo i kao gorivo za grijanje.....	21
Tablica 15. Trošarine za prirodni plin za industrijsku/komercijalnu upotrebu	22
Tablica 16. Trošarine za prirodni plin u specifičnim sektorima.....	23
Tablica 17. Trošarine za ugljen i koks kao gorivo i kao gorivo za grijanje.....	24
Tablica 18. Trošarine za ugljen i koks u specifičnim sektorima.....	25
Tablica 19. Trošarine na struju za poslovnu i ne poslovnu upotrebu.....	26
Tablica 20. Trošarine za struju u specifičnim sektorima.....	27
Tablica 21. Prihodi od trošarina na električne energente i električnu energiju	28
Tablica 22. Trošarine na duhanske proizvode i duhanske prerađevine	29
Tablica 23. Prihodi od trošarine na duhan i duhanske prerađevine	30
Tablica 24. Trošarine na alkohol i alkoholna pića	33
Tablica 25. Prihodi od trošarina na alkohole i alkoholna pića	34

Popis grafikona:

Grafikon 1. Prihodi od posebnih poreza37